

**Leopold III - Fonds voor
Natuuronderzoek en
Natuurbehoud**
Vautierstraat 29
B - 1040 BRUSSEL

**Fonds Léopold III pour
l'Exploration et
la Conservation de la Nature**
Rue Vautier 29
B - 1040 BRUXELLES

HULDE AAN DE NAGEDACHTENIS
VAN
ZIJNE MAJESTEIT KONING LEOPOLD III
bij de tiende verjaardag van zijn overlijden
en
ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van het
Leopold III - Fonds voor Natuuronderzoek en Natuurbehoud
in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
op donderdag 23 september 1993.

HET LEOPOLD III - FONDS

EEN LIEFDE VOOR DE NATUUR

Zijne Majesteit Koning Leopold III had een ongeremde belangstelling voor de natuur. Vooral de fauna en flora van tropische oerwouden fascineerden de Vorst. De Koning hield van de ongerepte natuur. Hij hield ook van de volkeren die er middenin leven. Hij was een uitmuntend en onvermoeibaar fotograaf. De Vorst heeft tijdens zijn expedities tienduizenden foto's en dia's gemaakt, die dank zij zijn minutieuze aantekeningen een uniek archief vormen van onschatbare wetenschappelijke waarde.

De Koning was gelukkig indien hij zijn ervaringen kon delen met familie en vrienden, met wetenschappers en ervaren reizigers. Hij wilde ook vooral jonge mensen de kans geven om te reizen en de natuur te bestuderen.

STICHTING EN DOEL VAN HET FONDS

Begin van de jaren zeventig rijpte bij Koning Leopold het plan een stichting in het leven te roepen om zijn idealen beter te kunnen verwezenlijken. Zo werd op 8 juni 1972 de stichtingsakte van het «Leopold III-Fonds voor Natuuronderzoek en Natuurbehoud, v.z.w.» getekend.

Art. 4 van de statuten luidt: «De Vereniging heeft tot doel de studie en het behoud van de natuur op nationaal en internationaal vlak te bevorderen. De vereniging patroneert expedities, studiereizen en publikaties die op dit doel betrekking hebben».

Sinds de eerste algemene vergadering op 16 februari 1973, heeft Koning Leopold zijn Fonds met vaste hand geleid en bracht hij zijn bezieling over op de beheerders.

Het Leopold III-Fonds is een strikt apolitieke vereniging die volledig is aangewezen op mecenaat. Alle beheerders staan onbaatzuchtig ten dienste van de idealen van de Vorst. Na het overlijden van Koning Leopold, werd overeenkomstig de wil van de Stichter, het voorzitterschap toevertrouwd aan H.K.H. Prinses Maria-Esmeralda van België. De Voorzitster is er zeer aan gehecht alle vergaderingen bij te wonen. Zij waakt er ook over dat alle beslissingen worden genomen in de geest van wat haar vader zou hebben gewild.

ACTIVITEITEN VAN HET FONDS

De activiteiten van het Leopold III-Fonds zijn velerlei. In de periode 1973-1985 organiseerde het Fonds een tiental belangrijke expedities, waarvan sommige onder de persoonlijke leiding stonden van Koning Leopold, o.m.:

- een internationale expeditie naar Irian Jaya (het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea) in 1973,
- een eveneens internationaal samengestelde expeditie naar de Andamaneilanden, onder Indisch bestuur, gelegen in de Golf van Bengalen, in 1974.

Het Fonds gaf financiële steun aan universitaire projecten die in binnen- of buitenland tot doel hadden het natuurlijk patrimonium veilig te stellen. Inzake oprichting en beheer van Nationale Parken werden initiatieven gesteund in Paraguay, Senegal, Rwanda en de Volksrepubliek Congo. Het Fonds heeft sinds 1976 in grote mate bijgedragen tot de oprichting en de werking van een permanent biologisch station op een eiland aan de noordkust van Papoea Nieuw-Guinea. Het voornaamste objectief is de studie van koraalriffen en de studie van de maritieme fauna en flora. Meer dan 200 wetenschappelijke publikaties door Belgische vorsers zijn reeds verschenen. Steeds op initiatief van het Fonds werd aan de kust een semi-permanent dispensarium opgericht ten behoeve van de plaatselijke bevolking.

Ook aan de individuele vorsers heeft het Fonds, sinds zijn oprichting, financiële, morele of logistieke steun verleend, in de disciplines: zoölogie, botanie, antropologie en etnologie. Meer dan 120 expedities en zendingen werden op deze wijze dank zij het Leopold III-Fonds mogelijk gemaakt. Honderden wetenschappelijke publikaties, door vorsers van alle Belgische universiteiten en wetenschappelijke

instellingen werden aldus verwezenlijkt. Delen van het ingezamelde studiemateriaal worden ook naar buitenlandse specialisten voor onderzoek opgestuurd.

Het Leopold III-Fonds heeft sinds kort het beheer overgenomen van de langspeelfilm «Vrijheren van het Woud», gerealiseerd in 1956-58 door de Wetenschappelijke Internationale Stichting op initiatief van Koning Leopold en van Prinses Lilian van België.

De liefde van Koning Leopold III voor de natuur is de leidraad voor de geest waarin de werking van het Fonds wordt verdergezet. Onder het voorzitterschap van H.K.H. Prinses Maria-Esmeralda van België heeft het Fonds nog een belangrijke taak te vervullen. Na de Conferentie in Rio, juni 1992, is in brede kring het inzicht gegroeid dat onze planeet kwetsbaar is, dat het welzijn, ja zelfs het overleven van de mensheid, kan afhangen van beslissingen die beleidsmensen de komende jaren zullen nemen.

Lang vóór de Conferentie van Rio droeg Koning Leopold zijn boodschap over: eerbied voor de natuur en eerbied voor de volkeren. Het is de plicht van het Fonds deze boodschap verder uit te dragen.

J. VAN GOETHEM
Departementshoofd bij het
Koninklijk Belgisch Instituut voor
Natuurwetenschappen,
Beheerder - Secretaris van het
*Leopold III - Fonds voor
Natuuronderzoek en Natuurbehoud.*